

Obsah

1	Prameny a literatura	8
2	Dějiny evropské dermatologie a vznik dermatologie jako samostatného oboru	9
2.1	„Protodermatologové“	9
2.2	Dermatologie jako samostatný obor	10
2.3	Vídeňská dermatologická škola a její vývoj v 19. století	11
2.3.1	Nestor vídeňské dermatologické školy: Ferdinand Hebra (von Hebra) (1816-1880)	12
3	Původ a léčba syfilis – „metly novověku“	16
4	Z dějin prostituce	21
4.1	Jaké byly prostitutky jako ženy v 19. století?	24
5	Vývoj dermatologie na pražské lékařské fakultě	26
5.1	Život v léčebně pro venerické pacientky ve světle předpisů z roku 1835	26
5.2	Alois Kraus (1793-1847)	30
5.2.1	Krausovy mimořádné přednášky o speciální patologii a terapii příjice a chronických kožních vyrážkách	31
5.2.2	Thomas Bateman: A practical Synopsis of cutaneous Diseases according to the arrangement of dr. Willan (1813)	33
5.3	První časopis pražské lékařské fakulty a dermatovenerologie – „Vierteljahrsschrift für die praktische Heilkunde“	34
5.4	Josef Čejka (1812-1862)	37
5.4.1	Úloha Josefa Čejky na poli pražské dermatovenerologie	38
5.4.2	Čejkova publikační činnost	39
6	Od Krause k Wallerovi, aneb dermatovenerologie na pražské lékařské fakultě v letech 1848-1859	40
6.1	Johann Waller (1811-1880)	40
6.1.1	Pedagogická a klinická činnost Johanna Wallera	40
7	K základům první dermatovenerologické kliniky na pražské lékařské fakultě	45
7.1	Vilém (Wilhelm) Petters (1826-1875)	45
7.1.1	Pettersova pedagogická činnost	46
7.1.2	Pettersova publikační činnost	47
8	Období stagnace pražské dermatovenerologie	63
8.1	Vilém Weiss (1835-1891)	64
9	Politická situace v Čechách, zápas o českou univerzitu a aktivování české lékařské fakulty	65
9.1	Jazyková otázka	65
9.2	Časopis lékařů českých	66
9.3	První české přednášky a základy české terminologie	67
9.4	Rigorózní řád z roku 1872	68
9.5	Snahy o vybudování českých klinických pracovišť před rozdělením univerzity	68
10	Budování klinických pracovišť pražské lékařské fakulty po rozdělení univerzity, s důrazem na vznik české dermatovenerologické kliniky	69
10.1	Slavnostní aktivování české lékařské fakulty na pražské univerzitě	70
10.2	Rigorózní řád z roku 1899	71
10.3	Rigorózní řád z roku 1903	72
10.4	Nestor české dermatovenerologie na pražské lékařské fakultě: profesor Vítězslav (Viktor) Janovský (1847-1925)	72
10.4.1	Janovského klinika kožních a pohlavních nemocí a jeho objevy v dermatologii	80
10.4.2	Janovského pedagogická činnost	82

10.4.3	Asistenti na klinice prof. Janovského.	83
10.4.4	Janovského dermatologické učebnice – první české oborové monografie.	86
10.4.5	Janovského publikační činnost.	96
10.4.6	Janovského éra v české dermatologii.	107
11	Česká dermatovenerologie v samostatném státě a meziválečném období (1918-1939)	107
11.1	Klinika pro choroby kožní a venerické v Brně a její přednosta prof. Antonín Trýb (1844-1960).	108
11.2	Studentský život na Karlově univerzitě po I. světové válce.	109
11.3	Další stavební a ústavní vývoj české dermatovenerologie na Karlově univerzitě	110
11.3.1	Ústav pro sexuální patologii.	110
11.4	Nástupce prof. Janovského – František Šamberger (1871-1944) a další vývoj dermatovenerologie v meziválečném období.	110
11.4.1	Rozšíření dermatovenerologické kliniky pod vedením prof. Šambergera.	112
11.4.2	Šambergerova pedagogická činnost.	112
11.4.3	Asistenti na klinice prof. Šambergera.	112
11.4.4	Šambergerovy dermatologické učebnice.	114
11.4.5	Šambergerova publikační činnost.	123
11.5	Československá společnost pro potírání chorob pohlavních.	127
11.5.1	Zákon z 11. července 1922 č. 241 sb. zákonů a nařízení.	128
11.5.2	Agitační boj proti pohlavním nemocem a další činnost Čsl. společnosti pro potírání chorob pohlavních.	129
11.6	Časopis Česká dermatologie.	133
11.7	Československá vědecká společnost dermato - venerologická.	137
11.8	Svaz slovanských dermatologů a sjezdy slovanských dermatologů.	143
11.9	Nástupce prof. Šambergera - Karel Gawalowski (1890-1965).	147
11.9.1	Gawalowského publikační činnost.	148
11.10	Přesah české dermatologie do zahraničí.	151
12	Stručná historie a přehled představitelů německé dermatovenerologie na pražské lékařské fakultě v letech 1872-1945.	152
12.1	Philip Joseph Pick (1834-1910) – přednosta II. kliniky chorob kožních a syfilitických na Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze v letech 1872-1882 a přednosta Německé kliniky pro choroby kožní a pohlavní po rozdělení pražské univerzity v letech 1883-1906.	153
12.1.1	Pickova pedagogická činnost.	154
12.1.2	Přehled Pickovy publikační činnosti.	155
12.2	Založení odborného dermatologického časopisu Archiv für Dermatologie und Syphilis.	158
12.3	Založení Německé dermatologické společnosti (Deutsche Dermatologische Gesellschaft).	159
12.4	Karl Kreibich (1869-1932) – přednosta Německé kliniky pro nemoci kožní a syfilitické na pražské lékařské fakultě v letech 1906-1932.	160
12.4.1	Kreibichova publikační činnost.	161
12.5	Rudolf Bezecny (Greipl) (1901-1945) – přednosta německé kliniky pro nemoci kožní a syfilitické v letech 1932-1945.	167
12.6	Srovnání četnosti jednotlivých diagnóz v oboru dermatovenerologie na pražské lékařské fakultě v letech 1875-1910.	168
13	Za nacistické okupace (1939-1945).	170
13.1	Stručný přehled vývoje dermatovenerologie v Praze od 2. světové války do současnosti.	173
13.1.1	Moderní dějiny I. a II. kožní kliniky, v současnosti Dermatovenerologické kliniky I. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze.	173

13.1.2	Moderní dějiny dermatovenerologie na Fakultě dětského lékařství, v současnosti Dermatovenerologické kliniky 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze	174
13.1.3	Moderní dějiny dermatovenerologie na Lékařské fakultě hygienické, v současnosti Dermatovenerologické kliniky 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze	176
14	Závěr	176
14.1	Seznam použitých pramenů a literatury	181
14.1.1	Prameny archivní	181
14.1.2	Systematicky excerpované časopisy a univerzitní tisky	181
14.1.3	Prameny tištěné	181
14.1.4	Literatura	186
14.2	Obrazové přílohy, grafy a textové přílohy	193
	Obrázek 1	193
	Obrázek 2	193
	Obrázek 3	194
	Obrázek 4	194
	Obrázek 5	195
	Obrázek 6	196
	Obrázek 7	197
	Obrázek 8	197
	Obrázek 9	198
	Obrázek 10	199
	Obrázek 11	199
	Obrázek 12	200
	Obrázek 13	200
	Obrázek 14	201
	Obrázek 15	201
	Obrázek 16	202
	Obrázek 17	203
	Obrázek 18	203
	Obrázek 19	204
	Obrázek 20	204
	Obrázek 21	205
	Obrázek 22	206
	Obrázek 23	206
	Obrázek 24	207
	Obrázek 25	207
	Obrázek 26	208
	Obrázek 27	208
	Obrázek 28	209
	Obrázek 29	210
	Obrázek 30	211
	Obrázek 31	212
	Obrázek 32	213
	Obrázek 33	213
	Obrázek 34	214
	Obrázek 35	214
	Obrázek 36	215
	Obrázek 37	215

Obrázek 38.....	216
Obrázek 39.....	216
Obrázek 40.....	217
Obrázek 41.....	217
Obrázek 42.....	218
Obrázek 43.....	218
Obrázek 44.....	219
Obrázek 45.....	221
Obrázek 46.....	223
Obrázek 47.....	223
Obrázek 48.....	224
Obrázek 49.....	225
Obrázek 50.....	226
Obrázek 51.....	227
Obrázek 52.....	227
Graf 1.....	228
Graf 2.....	228
Graf 3.....	229
Graf 4.....	229
Obrázek 53.....	230
Textová příloha č. 1.....	231
Textová příloha č. 2.....	235
Textová příloha č. 3.....	238
15 Poznámky.....	261